

**ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31**

Learning Organization Profile Schools in Secondary Education Office Service Area 31

ราตรี พาลาด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณทิพย์ นาควิเชตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตดา ชัยสุวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และ 2) เปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามวินัย 5 ประการ ดังนี้ 1) บุคคลมีความรอบรู้ 2) การมีรูปแบบการคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likerts Scale) และได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 โดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และรายด้านอยู่ระหว่าง 0.86-0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test และ F-test และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้านบุคคลมีความรอบรู้ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านการมีรูปแบบการคิด
2. การเปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ครูที่มีตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : องค์การแห่งการเรียนรู้, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study learning organization of schools according to the opinions of the personnel under Secondary Education Office Service Area 31 and 2) to compare learning

organization of schools according to the opinions of the personnel under Secondary Education Office Service Area 31 classified by positions and school size. The research samples composed of 354 administrators and teachers under Secondary Education Office Service Area 31, academic year 2014. The research instrument was a five scale Likert questionnaire about five disciplines of learning organization : 1) Personal Mastery, 2) Mental Models, 3) Shared Vision, 4) Team Learning and 5) Systematic Thinking and Index of Congruence Between 0.60-1.00 with the overall of the reliability as 0.96 and by each aspect in the range of 0.86-0.92. Statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA and Scheffé's Method.

The findings were as follows

1. The overall and by aspects of learning organization of schools Secondary Education Office Service Area 31 were at high level. When considering by each aspect found that the first highest mean scores aspect was team learning, then followed by personal mastery, systematic thinking, shared vision and mental models respectively.
2. The comparison of learning organization of schools Secondary Education Office Service Area 31 classified by positions and school size was statistically significantly different at 0.05 level.

Keywords : Learning Organization, Basic Educational Institution

1. บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมใหม่ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 : 48-49) ซึ่งการบริหารจัดการความรู้จึงสัมพันธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นอย่างยิ่ง หากองค์กรพัฒนาตนเองให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ก็จำเป็นต้องบริหารจัดการความรู้ภายในองค์กรให้เป็นระบบเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ได้จริงและต่อเนื่อง องค์ประกอบสำคัญที่เป็นหัวใจของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ วินัย 5 ประการ ประกอบด้วย บุคคลมีความรอบรู้ (Personal Mastery) การมีรูปแบบการคิด (Mental Model) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) เพื่อการจัดการศึกษาในโลกยุคใหม่ที่ต้องมีการเรียนรู้มากขึ้นสู่การเป็นองค์กรที่ได้เปรียบในการพัฒนาในสภาวะการณ์ที่มีการแข่งขันสูง และสามารถนำองค์การไปสู่ความสำเร็จได้ (ทัศนีย์ มะปะโม, 2556 : 2)

ในขณะปัจจุบันการบริหารจัดการโรงเรียนยังมีปัญหา จากการศึกษาเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปัญหาด้านบุคลากรจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในการทำงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31) โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำในการใช้ระบบการจัดการคุณภาพ กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศแห่งความไว้วางใจและความร่วมมือร่วมใจ รวมทั้งมีการกระจายอำนาจ (Empowerment) ไปสู่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน ขณะเดียวกันต้องปรับปรุง

หลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่เน้นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้แนวใหม่ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องเน้นการปรับปรุงบุคลากรทั้งครู นักเรียน รวมทั้งตนเองให้ทันกับความเจริญเติบโตของสังคมและโลก (สมชาย เทพแสง, 2547)

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สรุปได้ว่าผู้บริหารควรมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ในการพัฒนาสถานศึกษาของตนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้และพร้อมเป็นองค์การในอนาคต ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการ จัดการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จึงมีความสนใจศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 อยู่ในระดับใด
2. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

3. สมมติฐานการวิจัย

ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา จำนวน 5 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของ ปีเตอร์ เอ็ม เซนเก้ (Senge, 2006 : 7-8) ดังนี้ 1. บุคคลมีความรอบรู้ (Personal Mastery) 2. การมีรูปแบบการคิด (Mental Model) 3. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) 4. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) 5. การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จาก 50 โรงเรียน โดยมีผู้บริหาร จำนวน 144 คน และครู จำนวน 4,125 คน จำนวนทั้งสิ้น 4,269 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ในปีการศึกษา 2557 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ไพศาล หวังพานิช, 2553 : 25) ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน จาก 4,269 คน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย โดยเทียบสัดส่วนตามจำนวนครูในโรงเรียน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

3.3.1 ตัวแปรต้น คือ สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

3.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

3.3.2.1 บุคคลมีความรอบรู้ (Personal Mastery)

3.3.2.2 การมีรูปแบบการคิด (Mental Model)

3.3.2.3 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision)

3.3.2.4 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)

3.3.2.5 การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking)

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลซึ่งได้พัฒนาจากเครื่องมือของ พรทิพา วันตา (2553 :140-47) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามวินัย 5 ประการ ของ เซงเก้ (Seng, 2006 อ้างถึงใน สุจิต เหมวัล, 2551 : 31-32) ดังนี้ 1) บุคคลมีความรอบรู้ 2) การมีรูปแบบ การคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likerts Scale)

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence, IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.60-1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งรายด้าน

และภาพรวม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

4.2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 354 ฉบับ พร้อมสำเนาหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง และผ่านทางช่องรับหนังสือของสถานศึกษา พร้อมซองผนึกไปรษณีย์ยากและส่งทางไปรษณีย์

4.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.48

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.3.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) t-test และ F-test เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's Method)

5. สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

5.1 ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้านบุคคลมีความรอบรู้ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านการมีรูปแบบการคิด ตามลำดับ ส่วนในรายด้านสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ด้านบุคคลมีความรอบรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และมาก 9 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ บุคคลในโรงเรียนได้แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อให้เกิดความรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ รองลงมา คือ บุคคลในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และบุคคลในโรงเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคคลในโรงเรียนมีการติดตามแนวโน้มการพัฒนาทางวิชาการจากแหล่งภายนอก เช่น ศึกษาลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

5.1.2 ด้านการมีรูปแบบการคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ บุคคลในโรงเรียนนำแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนางานให้ดีขึ้นและเชื่อว่าปัญหาในการทำงานมิใช่อุปสรรค แต่เป็นโอกาสในการพัฒนางานให้ดีขึ้น รองลงมา คือ บุคคลในโรงเรียนปฏิบัติงานได้อย่างอิสระและสามารถปรับเปลี่ยนตามความเชื่อส่วนตน

ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม และบุคคลในโรงเรียนเปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อเข้าใจมุมมองต่างๆ ได้กว้างขวางมากขึ้น และยอมรับในการทำงานซึ่งกันและกัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคคลในโรงเรียนได้จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ

5.1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ บุคคลในโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงานร่วมกัน รองลงมา คือ บุคคลในโรงเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนางานไปสู่เป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ร่วมกันกำหนดไว้ และบุคคลในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความสำเร็จของงานให้กับโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคคลในโรงเรียนได้วางแผนงานของตนเองให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน

5.1.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และมาก 7 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ บุคคลในโรงเรียนมีการพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการในโรงเรียนอยู่เสมอ รองลงมา คือ บุคคลในโรงเรียนมีการทำงานเป็นทีมข้ามกลุ่มสาระหรือข้ามฝ่ายเพื่อถ่ายทอดความรู้ระหว่างกัน และบุคคลในโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคคลในโรงเรียนสามารถรวมพลังกันในการแก้ปัญหาและจัดการอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน

5.1.5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ บุคคลในโรงเรียนมีการวิเคราะห์หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ รองลงมา คือ บุคคลในโรงเรียนได้ระดมความคิดเห็นในการจัดทำแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ และบุคคลในโรงเรียนสามารถนำความรู้ในการกิจหลักของโรงเรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคคลในโรงเรียนเห็นความเชื่อมโยงของปัญหาในการทำงาน และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสาเหตุของปัญหา

5.2 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

5.2.1 ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมและด้านการคิดอย่างเป็นระบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมและด้านการคิดอย่างเป็นระบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ รองลงมา ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ตามลำดับ

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมสรุปได้ดังนี้

5.2.3.1 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยภาพรวมมากกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่

5.2.3.2 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2.3.3 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการคิดอย่างเป็นระบบมากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย มีประเด็นที่อภิปรายผล ดังนี้

6.1 ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในลำดับแรก คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน มีความเป็นตัวของตัวเอง มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลในการทำงาน มีไหวพริบปฏิภาณ เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถเพิ่มพูนศักยภาพของตนเอง เปิดใจกว้าง ยอมรับความรู้ใหม่ๆ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เกิดกระบวนการและระบบการทำงานใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น ยึดหลักการทำงานเป็นทีม เรียนรู้และสานวิสัยทัศน์ร่วมกัน สร้างสรรค์งานและอนาคตขององค์กรให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวรรณ รอดคุ้ม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้เป็นทีมอยู่ในลำดับแรก และผลการวิจัยของ สุรภา เกตุมาลา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้เป็นทีมอยู่ในลำดับแรก

6.1.1 ด้านบุคคลมีความรอบรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในเรื่องของบุคคลในโรงเรียนได้แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เกิดความรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการแข่งขันการอยู่อย่างรุนแรง ทั้งจากมิติด้านเศรษฐกิจ การค้า การเมือง สังคม และวัฒนธรรม จึงทำให้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ต้องมีการพัฒนาตนเอง และมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จทั้งต่อตัวครูเองและหน่วยงานต้นสังกัด อีกทั้งยังให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรภา เกตุมาลา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบุคคลที่รอบรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ มยุลา เนตรพนา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ด้านบุคคลที่รอบรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.2 ด้านการมีรูปแบบการคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในเรื่องบุคคลในโรงเรียนนำแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนางานให้ดีขึ้น และเชื่อว่าปัญหาในการทำงานมีข้ออุปสรรค แต่เป็นโอกาสในการพัฒนางานให้ดีขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการครูมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือร่วมกันแก้ปัญหา รู้จักปรับเปลี่ยนแนวคิด นโยบายที่จะนำองค์การไปสู่วัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ อีกทั้งยังให้อิสระทางความคิดการตัดสินใจ รวมถึงการนำเอาวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่ตั้งมาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานในโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ หล้าวงศา (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านรูปแบบการคิดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ สุรภา เกตุมาลา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านรูปแบบวิธีความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในเรื่องบุคคลในโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการครูในสังกัดได้มีการร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานภายในโรงเรียน ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ ปัญหา อุปสรรคภายในโรงเรียน รวมถึงแนวทางในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนได้ตัดสินใจแก้ปัญหาาร่วมกัน ร่วมสร้างและสานวิสัยทัศน์รวมถึงเป้าหมายของหน่วยงานที่ต้องการให้ดำเนินไปในอนาคต มีการกระตุ้นให้ครูเกิดความต้องการของโรงเรียนตนเองตลอดจนพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนของตนเพื่อมุ่งไปสู่อนาคตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ หล้าวงศา (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมโดยภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ มยุลา เนตรพนา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของ

ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการสร้างและสานวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในเรื่องบุคคลในโรงเรียนมีการพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการในโรงเรียนอยู่เสมอ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญที่ทำให้องค์กรพัฒนาได้เพราะการเรียนรู้ร่วมกันได้จะทำให้เกิดเป็นทีมที่มีสติปัญญา มีความรอบรู้ และพัฒนาความสามารถอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ต่างเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนางานกิจกรรมโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยวิธีที่หลากหลายมากมายแตกต่างกัน เช่น การประชุมย่อย การสนทนากลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด ชุมชุมพร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และด้านความคิดเชิงระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ มยุลา เนตรพนา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในเรื่องบุคคลในโรงเรียนมีการวิเคราะห์หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารการศึกษาภายใต้การควบคุมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่างๆ ของหน่วยงานบังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด รวมทั้งต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้มาตรฐานตามตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเป็นการดำเนินงานที่ต้องมีความต่อเนื่อง อาศัยระยะเวลา มีการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของการดำเนินงานจึงทำให้เกิดการสืบทอดกระบวนการทำงานและแนวคิด จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องของการคิดอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ หล้าวงศา (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ สุรภา เกตุมาลา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาการสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

6.2.1 ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร และครูผู้สอนมีแนวคิดที่แตกต่างกันต้องการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าต่างกัน การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้น จะต้องพัฒนาองค์ประกอบการจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้ทุกด้านไปพร้อมๆ กันจึงเกิดการพัฒนายั่งยืนได้ ถึงแม้ว่าความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารกับครูจะแตกต่างกันก็ตาม แต่เนื่องมาจากว่าผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต้องการเปลี่ยนแปลงองค์การสูงกว่า ทั้งนี้ เป็นเพราะการดำเนินงานด้านการจัดการส่วนใหญ่ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่ต้องสนับสนุนการบริหารและการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การสร้างความมั่นใจในเป้าหมายของโรงเรียน การเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรแสดงความคิดเห็น ต่างๆ แต่ครูผู้สอนมีหน้าที่หลัก คือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอนมากกว่าการบริหารจัดการ ดังนั้นผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อโครงสร้างองค์กร เพราะผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ตามโครงสร้างและทำหน้าที่ในการใช้อำนาจการปฏิบัติงานของครูโดยการกำหนดขอบเขตงาน การประสานงานที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรให้สอดคล้องกับความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย ซึ่งครูผู้สอนส่วนใหญ่อาจจะไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการการบริหารและจัดการอย่างเต็มที่เพราะทำหน้าที่ในระดับปฏิบัติการด้านเทคนิคมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โอภาศ วุฒิสเลา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มยุลา เนตรพนา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6.2.2 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนทุกขนาดต่างมีความรู้ความเข้าใจในกรอบนโยบายที่หน่วยงานต้นสังกัดมอบหมายให้ดำเนินการ มีการดำเนินการรายงานผล การนิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดแตกต่างกันและการบริหารงานโดยทั่วๆ ไปที่ แตกต่างกันมีรูปแบบวิธีคิดในมุมมองที่ต่างกัน ตลอดจนการสร้างและสานวิสัยทัศน์การเรียนรู้ร่วมกันแตกต่างกัน จึงทำให้มีทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด ชุมชุมพร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มยุลา เนตรพนา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 เพื่อนร่วมงานเพื่อให้เกิดความรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

7.1.2 ด้านการมีรูปแบบการคิด โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคคลในโรงเรียนได้จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ

7.1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคคลในโรงเรียนได้วางแผนงานของตนเองให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน

7.1.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคคลในโรงเรียนสามารถรวมพลังกันในการแก้ปัญหาและจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน

7.1.5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคคลในโรงเรียนเห็นความเชื่อมโยงของปัญหาในการทำงาน และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสาเหตุของปัญหา

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

7.2.2 ควรพัฒนารูปแบบการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

7.2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

รายการอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**

ฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ.

ณรงค์ หล้าวงศา. (2548). **ศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1.** รายงานการศึกษานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทัศนีย์ มะปะโม. (2556). **ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตอำเภอคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

ทิพวรรณ รอดคุ้ม. (2548). **ได้ศึกษาวิจัย เรื่องพฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.** ปริญญากการศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ไพศาล หวังพานิช. (2553). เอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- มยุลา เนตรพนา. (2555). การศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมคิด ชุมชุมพร. (2549). การศึกษาการส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย เทพแสง. (2547). โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ญ่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนวารสารวิชาการ. 7 (2) : 10-16.
- สุจิต เหมวัล. (2551). อิทธิพลของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุรภา เกตุมาลา. (2552). การศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- โอภาศ วุฒิสเลา. (2550). การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Perter M. Senge. (2006). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the learning Organization*. New York : Doubleday.